

Клименко С. М.,
канд. екон. наук, доцент,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Klymenko S. M.,
PhD, Associate Professor
SHEE «Vadym Hetman Kyiv
National Economic University»,
Ukraine

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ
КОНЦЕПЦІЙ І СКЛАДОВИХ
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА**

**THE THEORETICAL ASPECTS
OF CONCEPTS
AND COMPONENTS
OF ENTERPRISE**

Систематизовано кілька концепцій розвитку підприємства. Визначено елементи (складові) визначення розвитку підприємства.

Systematized several concepts of the enterprise. Defined elements (components) determining enterprise development.

У сучасних умовах глобальної конкурентоспроможності, що є рушійною силою розвитку компанії, нестійкості, невизначеності перебігу економічних процесів, існує безліч проблем теоретичного і практичного характеру, пов'язаних з дослідженням суті поняття «розвиток» і суміжних з ним понять.

Як відомо, в економічній літературі зустрічається кілька концепцій розвитку підприємства, зокрема сталого, керованого, економічного, організаційного, гнучкого розвитку. Коротко охарактеризуємо кожен із них.

Так, під *сталим* розвитком підприємства пропонується розуміти обумовлений впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища та такий, що характеризується збільшенням його потенціалу [1].

Економічний розвиток найчастіше розглядається як багатомірний процес, що охоплює глибоку переорієнтацію та модернізацію всієї економічної системи, передбачає здійснення радикальних змін в інституціональній, соціальній та адміністративній сферах [3].

Усвідомлення взаємопов'язаності розвитку підприємства та стану зовнішнього середовища обумовило виникнення та поширення дефініції «*гнучкий розвиток*» [3].

Під *керованим* розвитком підприємства пропонується розуміти виділену в складі підприємства систему, в якій об'єднані процеси реструктуризації та реінжинірингу, інноваційні та інвестиційні процеси, що ведуть до кількісних та якісних змін у всіх функціональних галузях підприємства, а також контури управління на основі зворотних зв'язків, де вирішуються завдання стратегічного й тактичного управління, а також запускаються механізми самоорганізації оперативного управління розвитком [1].

Результатом *організаційного* розвитку є збільшення потенціалу організації з позиції формування нових здібностей.

Аналіз існуючих точок зору щодо розуміння сутності розвитку взагалі та суто розвитку підприємства дозволяють означити елементи або складові визначення розвитку підприємства. Вони наведені у табл. 1. Представимо стисло характеристику кожної з виділених складових поняття розвитку підприємства. Перш за все, розвиток передбачає наявність кількісних і якісних змін, які ведуть до певного поліпшення. Безумовно, поліпшення представляє собою відносну характеристику і для виявлення або підтвердження наявності розвитку вимагає певної конкретизації, але для визначення поняття розвитку можна обмежитися тільки визнанням такого поліпшення.

Розвиток підприємства має процесний характер, тобто є розподіленим у часі, причому розвитку, як процесу, властива довготривалість, зважаючи на певну інертність підприємства як об'єкту розвитку та наявність часового лагу між імпульсом розвитку та відповідними йому змінами. Слід зазначити, що розподіленість у часі та довготривалість аксіоматично не призводять до визнання властивості поняттю розвитку підприємства таких складових, як безперервність або постійність. Адже розвиток підприємства принципово може бути непостійним, тобто таким, що не обов'язково присутній у кожний момент часу існування підприємства. Умова можливості відсутності існування розвитку у кожний момент часу існування підприємства дозволяє стверджувати, що розвиток не обов'язково буде безперервним. Тобто безперервність і постійність розвитку та умови його визнання таким потребують докладніших досліджень.

Кількісні та якісні зміни	→	Поліпшення
Процесний характер	→	Довготривалість
Сукупність процесів	→	Збільшення потенціалу підприємства
Адаптація до зовнішнього середовища	→	Внутрішня інтеграція підприємства
Здатність протидіяти негативним впливам зовнішнього середовища	→	Підвищення життєздатності підприємства

Рис. 1. Складові поняття розвитку підприємства

Таким чином, можна стверджувати, що домінантою понять організаційного розвитку, керованого розвитку та сталого розвит-

ку є все ж таки єдине поняття розвитку підприємства, яке, незважаючи на наявність певних точок зору щодо його розуміння, а може й завдяки їй, зважаючи на різність висловлених точок зору, потребує певної конкретизації, яку пропонується здійснювати із використанням контент-аналізу.

Література

1. *Погорелов Ю. С.* Природа, рушійні сили та способи розвитку підприємства : [монографія] / Ю. С. Погорелов. — Харків : АдВА, 2010. — 436 с.
2. *Черных А. В.* Механізм устойчивого развития предприятия в период активной инвестиционной деятельности: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.05 / А. В. Черных. — Белгород: Белгородский государственный технический университет, 2006. — 20 с.
- 3 *Верба В. А.* Концептуальні засади вимірювання розвитку компанії / Верба В. А. // Вісник НУ «Львівська політехніка». «Проблеми економіки та управління». — 2010. — № 668. — С. 17—23.

Корж Р. В.,
канд. екон. наук, доцент,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Korz R. V.,
PhD, Associate Professor
SHEE «Vadym Hetman Kyiv
National Economic University»,
Ukraine

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПОРТФЕЛЕМ ПІДПРИЄМСТВА

THEORETICAL ASPECTS OF BUSINESS PORTFOLIO MANAGEMENT OF THE COMPANIES

Обґрунтовано доцільність розвитку теорії управління бізнес-портфелем. Сформовано авторське визначення управління бізнес-портфелем компанії

The necessity of development of the theory of business portfolio management is justified. The author view of definition of business portfolio is formed.

У сучасній науці та практиці управління соціально-економічними системами базується на засадах стратегічного менеджменту. Існує велика кількість наукових праць, які присвячені окремим проблемам управління підприємствами на основі стратегічного підходу, у тому числі й управління бізнес-портфелем компанії. Зв'язок управління бізнес-портфелем зі стратегічним менеджментом має двоїсту природу: по-перше, портфельна кон-